

Udgivet 06.02.2023

Frugtræer i OrganicXseeds

Efter OrganicXseeds blev introduceret i 2020 er der sket væsentlige ændringer for de økologiske frugtavlere.

Af Tove Mariegaard Pedersen

Frugtræer i OrganicXseeds

Efter OrganicXseeds blev introduceret i 2020 er der sket væsentlige ændringer for de økologiske frugtavlere, idet der er kommet et udbud af økologiske frugtræer særligt fra udenlandske leverandører. Tidligere har der været generel dispensation til at kunne købe ikke-økologiske barrodstræer, men dette er ikke længere tilfældet. Som økologisk frugtavlere skal du derfor være ekstra opmærksom på at tjekke OrganicXseeds, inden bestilling af planter.

Erfaring med udenlandske leverandører

I "Økologi – Inspiration til Jordbruget" nr. 9, november 2020 skriver Maren Korsgaard om erfaringer med de udenlandske leverandører. Hendes oplevelse har været, at flere af de udenlandske planteskoler er meget professionelle og tilbyder gode økologiske frugtræer til en begrænset merpris.

Samtidig beskriver hun også den udfordring, der opstår, når der mangler oplysninger på dansk om sorterne. Det stiller krav til købers sprogkundskaber at kunne få oplyst udbud, aftale pris, kvalitet, levering mv. Transportomkostningerne er en væsentlig ekstra udgiftspost, og det vil derfor være en fordel at foretage større indkøb sammen med kolleger.

Sorter til danske dyrkningsforhold

Der kan i nogle tilfælde findes oplysninger i OrganicXseeds om, hvorvidt sorterne er vurderet velegnede til dyrkning under danske forhold. Oplysninger om udvalgte sorter kan findes i en dyrkningsvejledning for økologiske æbler og pærer til økologiske frugtavlere fra 2020. Dyrkningsvejledningen er skrevet af Maren Korsgaard, Økologisk VKST og Hanne Lindhard Pedersen, Hortiadvice.

Dyrkningsvejledningen kan du finde her: "[Dyrkningsvejledning for Økologiske Æbler og Pærer](/media/hpalbjp/dyrkningsvejledning-for-oekologiske-aebler-og-paerer_web.pdf)"
(/media/hpalbjp/dyrkningsvejledning-for-oekologiske-aebler-og-paerer_web.pdf)

Specialistgrupper

Landbrugsstyrelsen er i gang med at nedsætte bredt sammensatte specialistgrupper, som bl.a. vil understøtte Landbrugsstyrelsen ved vurdering af, om der er tilstrækkeligt bredt udvalg og mængde af tilgængelige sorter under en art eller sortsgruppe med henblik på, om sortsgruppen/arten skal klassificeres som Kategori 1 med meget begrænsede muligheder for dispensation, Kategori 2 med mulighed for individuel tilladelse eller Kategori 3 med generel tilladelse med krav om bekræftelse.

Bestilling og ordrebekræftelse

Dine økologiske frugttræer skal bestilles i god tid inden plantning. For at være sikker på at kunne få de ønskede sorter og kvaliteter, kan det anbefales at bestille op til to år før, du skal plante dem. Hvis du ikke har forsøgt at bestille i god tid, kan det have betydning for dine dispensationsmuligheder.

Landbrugsstyrelsen henviser i Vejledning om Økologisk Jordbrugsproduktion til, at bestilling bør ske minimum 12 måneder før plantning.

Hvis du har afsøgt markedet for økologiske træer uden at finde det ønskede økologiske materiale, bør du gemme dokumentation for, at det ikke kunne skaffes. Der vil være mulighed for at søge dispensation til indkøb af ikke-økologiske barrodsplanter, hvis den ønskede sort ikke kan skaffes økologisk.

Husk altid at få en ordrebekræftelse ved bestilling. Dette er vigtigt for at sikre, at det, du har bestilt, stemmer overens med det, der er aftalt. Dette kan være særligt vigtigt ved bestilling fra udlandet, hvor der kan være sproglige udfordringer. Hvis du har fået dispensation til at anvende ikke-økologiske barrodsplanter, skal du gemme ordrebekræftelsen som dokumentation. Leveringstidspunkt skal fremgå af ordrebekræftelsen.

Dispensation til ikke-økologiske barrodsplanter

Hvis den sort, du ønsker at plante, ikke er tilgængelig økologisk, skal du som udgangspunkt anvende en lignende sort, hvis en sådan er tilgængelig. Ved ansøgning om dispensation til indkøb af ikke-økologiske barrodsplanter, skal du forklare, hvorfor de tilgængelige sorter i OrganicXseeds ikke kan anvendes, og hvorfor du har brug for en anden sort. Begrundelser kan f.eks. være:

- at de tilgængelige sorter ikke er dyrkningsegnete i det danske klima
- at sorterne er sygdomsmodtagelige
- at træet ikke har den rigtige grundstamme, antal grene eller mangler en generel beskrivelse

Eksempler på argumenter for, hvorfor du har brug for en anden sort kan være:

- at den ønskede sort kan dyrkes uden sprøjtemidler
- at den passer til de klimatiske forhold i Danmark
- at den har andre dyrknings- eller kvalitetsmæssige egenskaber der gør, at den kan anvendes til specifikke produktionsmæssige formål

Du skal kun beskrive forhold der vedrører din egen bedrift, og lidt ekstra omhyggelighed kan spare tid i den anden ende i forbindelse med sagsbehandlingen.

Du skal sende eventuelle dispensationsansøgninger elektronisk i OrganicXseeds. Dette gøres bag login, som du selv skal oprette. Vejledning findes på Landbrugsstyrelsens hjemmeside lbst.dk (<https://lbst.dk/>).

Tidsbegrænsede dispensationer

Det er vigtigt at anføre anvendelsestidspunkt i dispensationsansøgningen. Landbrugsstyrelsen giver kun dispensation til den pågældende vækstsæson, som de i udgangspunktet har valgt at inddele efter de fire årstider. Vær derfor opmærksom på, hvornår dispensationen udløber. Hav dette med i planlægningen i forhold til, hvornår du skal ansøge, og tilsvarende hvornår du ønsker at plante. Søg i god tid i starten af sæsonen, afhængig af hvornår du vil plante. Der skal beregnes tid til både sagsbehandling, modtagelse af planter og plantning.

Modtagelse og plantning inden udløb af dispensationsperioden

Det er på eget ansvar, hvis du bestiller ikke-økologiske barrødstræer, inden du har modtaget dispensation, og du imod forventning ikke får den ønskede dispensation. Træerne må ikke plantes, før du har modtaget dispensation af Landbrugsstyrelsen. Vær også opmærksom på, at planterne skal være modtaget og plantet, inden dispensationsperioden udløber.

Begynd din dispensationsansøgning i starten af december, hvis du har planer om at plante i vintermånederne. Hvis du ikke har modtaget planterne og plantet dem, når dispensationsperioden udløber, skal du indsende en ny dispensationsansøgning. Hvis der i mellemtiden er kommet økologiske træer i OrganicXseeds, skal disse anvendes i stedet.

Ved behov for omplantning

Hvis du mangler enkelte træer eller områder skal omplantes pga. sygdom, vejrhændelser e.l., kan du søge dispensation til brug af ikke-økologiske barrødsplanter, hvis ingen leverandører kan levere økologisk materiale inden for rimelig tid. I ansøgningen angives, hvornår der skal ske omplantning, hvor stor en andel af træerne, der skal udskiftes, og hvorfor der er opstået et behov for at udskifte træer.

Det er altid en god idé at kontakte din rådgiver, hvis der er tvivlsspørgsmål, eller du har brug for råd og vejledning.

Link til OrganicXseeds

Mere information på OrganicXseeds (<http://www.organicxseeds.dk/>)

Ny og opdateret viden til økologiske landmænd

Artiklen er opdateret som en del af projekt [Ny og opdateret viden til økologiske landmænd](#), ([/om-os/projekter/promilleafgiftsfonden-for-landbrug/2023/ny-og-opdateret-viden-til-oekologiske-landmaend/](#)) som er støttet af

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

For mere information

Tove Mariegaard Pedersen

Specialkonsulent

Jordfrugtbarhed, korn,
OrganicXseeds

+45 40 25 63 33

tove@icoel.dk